מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(4)	(1)	(4)	(4)	(3)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(3)	(3)	(3)	(3)	(4)	(1)	(4)	(3)	(2)	(2)

שאלה	21	22	23
תשובה	(2)	(4)	(3)

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: סָבוּך : להתיר -

היחס: סָבוּך הוא דבר שנקשר בעצמו והסתבך, ולהתיר פירושו לפרום את הקשר ולהחזיר את הדבר למצבו הפרוש. **ב'** היא הפעולה המבטלת את מצב **א'**.

תשובה (1): שביר : לתקן. האם לתקן היא הפעולה המבטלת את מצב השבירות? לא. שביר אינו מצב שהדבר נמצא בו אלא תכונה שלו, היותו עלול להישבר. התיקון מבטל את מצב השבירה שכבר אירעה, אך התכונה עצמה נשארת בעינה. לא נכון.

תשובה (2): חבוי : למצוא. האם למצוא היא הפעולה המבטלת את מצב ההיחבאות? כן. חבוי הוא מצב שבו הדבר מוסתר מן העין, ולמצוא פירושו לחשוף אותו ולהוציאו מן ההסתר, בדיוק כשם שלהתיר מוציא את הדבר ממצב הסבך. נכון.

תשובה (3): קטן : לכווץ. האם לכווץ היא הפעולה המבטלת את מצב הקוטן? לא, ההפך הוא הנכון. לכווץ פירושו להקטין דבר, כלומר ליצור את מצב הקוטן ולא לבטלו. היחס הפוך מן היחס שבזוג המוביל. לא נכון.

תשובה (4): בולט : להבחין. האם להבחין היא הפעולה המבטלת את מצב הבליטה? לא. להבחין פירושו לראות דבר או לשים לב אליו, ופעולה זו אינה משנה את מצבו של הדבר כלל, ואף נסמכת על בליטתו. לא נכון.

תשובה (2).

---

2. השאלה: מחבת : לאכול -

היחס: במחבת מבשלים את המזון שאותו אוכלים לאחר מכן, והיא אינה משמשת בפעולת האכילה עצמה. **א'** הוא הכלי שבו מכינים את מה שעליו נעשית פעולה **ב'**.

תשובה (1): שמיכה : לישון. האם השמיכה היא הכלי שבו מכינים את מה שעליו נעשית פעולת השינה? לא. השמיכה מלווה את השינה עצמה ואינה משמשת בשלב הכנה שקודם לה, ואין דבר שהיא מייצרת ושאותו הישן צורך אחר כך. לא נכון.

תשובה (2): עט : לקרוא. האם העט הוא הכלי שבו מכינים את מה שעליו נעשית פעולת הקריאה? כן. בעט כותבים את הטקסט, ואותו טקסט הוא הנקרא לאחר מכן. הקורא עצמו אינו נזקק לעט בשעת הקריאה, כשם שהאוכל אינו נזקק למחבת בשעת האכילה. נכון.

תשובה (3): מחט : להשחיל. האם המחט היא הכלי שבו מכינים את מה שעליו נעשית פעולת ההשחלה? לא. המחט היא הכלי שבו מתבצעת ההשחלה עצמה, ולא כלי המשמש בשלב מוקדם יותר. לא נכון.

תשובה (4): גרזן : לחטוב. האם הגרזן הוא הכלי שבו מכינים את מה שעליו נעשית פעולת החטיבה? לא. הגרזן הוא הכלי שבו מתבצעת החטיבה עצמה, ואין כאן שלב הכנה שקודם לפעולה. לא נכון.

תשובה (2).

---

3. השאלה: מחל : נסלח -

היחס: מחל ונסלח מתארים התרחשות אחת משתי נקודות מבט: מחל הוא מה שעושה מי שמעניק את הסליחה, ונסלח הוא מה שקורה לדבר שהסליחה ניתנה עליו. **ב'** הוא מה שקורה לדבר שכלפיו נעשתה פעולה **א'**.

תשובה (1): שתק : נאלם. האם נאלם הוא מה שקורה לדבר שכלפיו נעשתה פעולת השתיקה? לא. שתק ונאלם קשורים שניהם להיעדר דיבור, אך אין הם התרחשות אחת משני צדדים: שתק הוא בחירתו של אדם שלא לדבר, ונאלם הוא איבוד כושר הדיבור. לא נכון.

תשובה (2): הסביר : בואר. האם בואר הוא מה שקורה לדבר שכלפיו נעשתה פעולת ההסבר? כן. המסביר מבהיר עניין כלשהו, ואותו עניין הוא שבואר, בדיוק כשם שהמוחל מעניק סליחה, והדבר שעליו מחל הוא שנסלח. נכון.

תשובה (3): משך : נקרע. האם נקרע הוא מה שקורה לדבר שכלפיו נעשתה פעולת המשיכה? לא. אלו שתי התרחשויות נפרדות שיש ביניהן זיקה סיבתית אפשרית, שכן משיכה חזקה עלולה לגרום קריעה, אך אין הן אותה התרחשות משני צדדים. לא נכון.

תשובה (4): פָּשַׁע : נשפט. האם נשפט הוא מה שקורה לדבר שכלפיו נעשתה פעולת הפשיעה? לא. פשע הוא ביצוע עבירה, ונשפט הוא העמדתו של אדם לדין, ואף שהאחת באה לעיתים בעקבות האחרת, מדובר בשתי התרחשויות נפרדות. לא נכון.

תשובה (2).

---

4. השאלה: נורה : כבויה -

היחס: לנורה שני מצבי פעולה בלבד, דולקת או כבויה, וכבויה היא אחד משניהם.
ב' הוא אחד משני מצבי הפעולה היחידים של **א'**.

תשובה (1): פרח : נבול. האם נבול הוא אחד משני מצבי הפעולה היחידים של פרח? לא. נבילה היא סופו של תהליך התכלות, ואין לה מצב מקביל והפוך שהפרח מתחלף בינו ובינה. לא נכון.

תשובה (2): ברז : דולף. האם דולף הוא אחד משני מצבי הפעולה היחידים של ברז? לא. שני מצביו של הברז הם פתוח וסגור, ודליפה היא תקלה החורגת משניהם. לא נכון.

תשובה (3): תריס : פתוח. האם פתוח הוא אחד משני מצבי הפעולה היחידים של תריס? כן. התריס נמצא תמיד באחד משני מצבים, פתוח או סגור, בדיוק כשם שהנורה נמצאת תמיד באחד משני מצבים, דולקת או כבויה. נכון.

תשובה (4): כָּתַב : מחוק. האם מחוק הוא אחד משני מצבי הפעולה היחידים של כתב? לא. מחיקה היא ביטולו של הכתב, ואין מצב מקביל לה שהכתב מתחלף בינו ובינה. לא נכון.

תשובה (3).

---

5. השאלה: קפץ : סגור -

היחס: קפץ פירושו סגר בחוזקה, כמו מי שקופץ את ידו או את פיו, ובעקבות הפעולה נמצא הדבר במצב סגור.
א' היא הפעולה שבעקבותיה נמצא הדבר במצב **ב'**.

<u>תשובה (1)</u>: חג : עגול. האם חג היא הפעולה שבעקבותיה נמצא הדבר במצב עגול? לא. חג פירושו סבב במסלול מעגלי, והמסלול הוא העגול ולא הדבר הנע בו, והפעולה אינה משנה את צורתו. לא נכון.

<u>תשובה (2)</u>: צנח : נמוך. האם צנח היא הפעולה שבעקבותיה נמצא הדבר במצב נמוך? לא. הצניחה מעבירה את הדבר למקום נמוך יותר אך אינה משנה את הדבר עצמו, ו"נמוך" מתאר כאן מיקום ביחס לסביבה ולא מצב שנוצר בדבר. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: זקף : ניצב. האם זקף היא הפעולה שבעקבותיה נמצא הדבר במצב ניצב? כן. זקף פירושו העמיד דבר בזקיפה, ובעקבות הפעולה הוא ניצב, בדיוק כשם שבעקבות הקפיצה נמצא הדבר סגור. נכון.

<u>תשובה (4)</u>: גָּבה : נישא. האם גבה היא הפעולה שבעקבותיה נמצא הדבר במצב נישא? לא. גבה פירושו נעשה גבוה, ואין זו פעולה שאדם מפעיל על דבר אחר, ואילו נישא פירושו הורם בידי גורם אחר. אין כאן פעולה ותוצאתה אלא שני תיאורים של התרוממות. לא נכון.

תשובה (3).

---

6. השאלה: ניבל את פיו : גסות -

היחס: מי שניבל את פיו דיבר דיבור שאופיו גס.
א' הוא ביטוי לדיבור שסגנונו **ב'**.

<u>תשובה (1)</u>: הלבין את פניו : בושה. האם "הלבין את פניו" הוא ביטוי לדיבור שסגנונו בושה? לא. הלבין את פניו פירושו בייש אדם ברבים, והבושה היא התוצאה הנגרמת לזולת ולא סגנון הדיבור עצמו. לא נכון.

<u>תשובה (2)</u>: חשק את שיניו : כעס. האם "חשק את שיניו" הוא ביטוי לדיבור שסגנונו כעס? לא. חשק את שיניו פירושו כבש את רגשותיו והתאפק, ואין בביטוי זה דיבור כלל. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: דיבר על ליבו : שכנוע. האם "דיבר על ליבו" הוא ביטוי לדיבור שסגנונו שכנוע? לא. הביטוי מתאר דיבור שמטרתו לשכנע או לפייס, והשכנוע הוא התכלית שאליה חותר הדובר ולא האופן שבו הוא מדבר. לא נכון.

<u>תשובה (4)</u>: דיבר גבוהה גבוהה : מליצה. האם "דיבר גבוהה גבוהה" הוא ביטוי לדיבור שסגנונו מליצה? כן. הביטוי מתאר דיבור מנופח ומקושט, כלומר דיבור שאופיו מליצה, בדיוק כשם שניבול הפה הוא דיבור שאופיו גסות. נכון.

תשובה (4).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. השאלה: מחקרים מראים כי צריכת סוכר בתדירות גבוהה גורמת לפעילות עצבית מוגברת באזורים במוח הקשורים להנאה ולמוטיבציה, וכי פעילות עצבית מוגברת באזורים אלו מעודדת, מצידה, צריכה של סוכר.

מה הרעיון המרכזי בפסקה?

פתרון: בפסקה מתוארים שני מהלכים המשלימים זה את זה: צריכת סוכר תכופה גורמת לפעילות עצבית מוגברת באזורי ההנאה והמוטיבציה, ואותה פעילות עצבית מעודדת בתורה צריכה נוספת של סוכר. זהו מעגל שכל אחת משתי חוליותיו מזינה את רעותה. הרעיון המרכזי חייב אפוא להקיף את שני הכיוונים גם יחד, ולא אחד מהם בלבד.

<u>תשובה (1)</u>: צריכה תכופה של סוכר משפיעה על המוח באופן שגורם לצריכה נוספת של סוכר, וחוזר חלילה

התשובה תופסת את שני המהלכים ואת הסגירה המעגלית שביניהם: הצריכה משפיעה על המוח, וההשפעה הזו מחוללת צריכה נוספת. הצירוף "וחוזר חלילה" מבטא במפורש את המעגליות שתוארה בפסקה. נכון.

<u>תשובה (2)</u>: מקורו של הצורך בסוכר הוא בפעילות עצבית מוגברת באזורי המוח הקשורים להנאה ולמוטיבציה

התשובה מציגה כיוון אחד בלבד מתוך השניים, שלפיו הפעילות העצבית היא המולידה את הצורך בסוכר. אין בה זכר לכיוון ההפוך, שלפיו צריכת הסוכר היא המגבירה מלכתחילה את הפעילות העצבית, ולפיכך נשמט ממנה הרעיון המעגלי. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: רמתה של הפעילות העצבית במוח תלויה בכמות הסוכר שהגוף צורך

גם כאן מוצג כיוון אחד בלבד, והפעם דווקא ההפוך לזה שבתשובה (2). אכן נאמר בפסקה שהצריכה משפיעה על הפעילות העצבית, אך נוסף על כך צוין שהפעילות העצבית מעודדת צריכה נוספת, ומרכיב זה חסר בתשובה. לא נכון.

<u>תשובה (4)</u>: צריכה תכופה של סוכר עלולה לגרום לפעילות אינטנסיבית מדי באזורי המוח הקשורים להנאה ולמוטיבציה

התשובה מוסיפה שיפוט ערכי שאינו מופיע בפסקה, הקביעה שהפעילות אינטנסיבית "מדי". בפסקה תוארה הפעילות המוגברת בלי לקבוע שהיא מופרזת או מזיקה, וגם בתשובה זו נשמט הצד השני של המעגל. לא נכון.

תשובה (1).

---

8. השאלה: חברת היי-טק פרסמה מודעת "דרושים" למשרה כלשהי. מכיוון שכל מי שהגישו מועמדות למשרה דרשו שכר גבוה מכפי שהתכוונה החברה לשלם, היא החליטה לפרסם את אותה המודעה פעם נוספת - וזאת בתקווה שהפעם יימצאו מועמדים שדרישות השכר שלהם נמוכות יותר. מנהלת משאבי אנוש בחברה טענה: "החלטה זו כמוה כניסיון חוזר ונשנה להעביר חפץ גדול ממדים דרך פתח קטן, במקום להגדיל את הפתח".

איזה מן המשפטים הבאים הוא המתאים ביותר לבטא את כוונתה של מנהלת משאבי אנוש?

פתרון: המנהלת ממשילה את החלטת החברה לניסיון לדחוק חפץ גדול דרך פתח קטן. החפץ הגדול הוא דרישות השכר של המועמדים, והפתח הקטן הוא השכר שהחברה מוכנה לשלם. משמעות ההמשל היא שהחזרה על המודעה לא תשנה דבר, וכי הפתרון הוא "להגדיל את הפתח", כלומר להעלות את השכר המוצע. נחפש את התשובה המבטאת מסקנה זו.

<u>תשובה (1)</u>: המנהלת סבורה שדווקא דורשי השכר הגבוה ביותר הם המועמדים המתאימים ביותר למשרה

בדבריה של המנהלת אין כל התייחסות לאיכותם של המועמדים או להתאמתם למשרה, אלא לפער שבין דרישות השכר ובין נכונותה של החברה לשלם. לא נכון.

תשובה (2): המנהלת סבורה שאלה שייענו למודעה כשתפורסם בשנית ידרשו שכר גבוה אף יותר מאלה שנענו למודעה המקורית

המשל אינו רומז שהחפץ ילך ויגדל, אלא שהפתח נשאר קטן כשהיה. טענתה של המנהלת היא שהניסיון החוזר חסר תוחלת, ולא שדרישות השכר צפויות לעלות. לא נכון.

תשובה (3): המנהלת סבורה שיהיה אפשר לשכנע את מי שהגישו מועמדות למשרה בעקבות המודעה המקורית לדרוש שכר נמוך יותר

שכנוע המועמדים להנמיך את דרישותיהם הוא בדיוק הניסיון להעביר את החפץ הגדול דרך הפתח הקטן, כלומר אותו כיוון פעולה שהמנהלת פוסלת. היא מציעה לשנות את הפתח ולא את החפץ. לא נכון.

תשובה (4): המנהלת סבורה שעל החברה להגדיל את השכר שהיא מוכנה לשלם למי שיתקבל למשרה

הגדלת הפתח משמעה הגדלת השכר שהחברה מוכנה לשלם, וזו הפעולה היחידה שהמנהלת מציגה כחלופה לניסיון החוזר והנשנה. נכון.

תשובה (4).

---

9. השאלה: נתונים: א. ביתו של דורון **אינו** גדול מביתו של בני.

ב. ביתו של דורון **אינו** קטן מביתו של יורם.

איזו מהטענות הבאות **לא** תיתכן?

פתרון: מן הנתון הראשון עולה שביתו של דורון קטן מביתו של בני או שווה לו בגודלו, ומן הנתון השני עולה שביתו של דורון גדול מביתו של יורם או שווה לו. חיבור השניים נותן סדר אחד:
ביתו של יורם קטן מביתו של דורון או שווה לו, וביתו של דורון קטן מביתו של בני או שווה לו.
לסיכום: ביתו של בני ≤ ביתו של דורון ≤ ביתו של יורם
לפיכך ביתו של בני אינו יכול להיות קטן מביתו של יורם. נחפש את הטענה המנוגדת לסדר זה.

תשובה (1): בתיהם של דורון, בני ויורם שווים בגודלם זה לזה

שוויון מלא עומד בשני הנתונים: אם כל הבתים שווים, ביתו של דורון אינו גדול מביתו של בני ואף אינו קטן מביתו של יורם. הטענה אפשרית. לא נכון.

תשובה (2): ביתו של בני גדול מביתו של יורם

אפשרות זו מתיישבת עם הסדר שהתקבל, ואפשר להדגימה: אם ביתו של יורם קטן מביתו של דורון, וביתו של דורון קטן מביתו של בני, הרי שביתו של בני גדול מביתו של יורם. הטענה אפשרית. לא נכון.

תשובה (3): בתיהם של דורון, בני ויורם שונים זה מזה בגודלם

גם מצב זה אפשרי, ובלבד שביתו של יורם הוא הקטן שבשלושה, ביתו של דורון גדול ממנו, וביתו של בני גדול משניהם. שני הנתונים מתקיימים. לא נכון.

תשובה (4): ביתו של בני קטן מביתו של יורם

טענה זו סותרת את הסדר שהתקבל. ביתו של בני גדול מביתו של דורון או שווה לו, וביתו של דורון גדול מביתו של יורם או שווה לו, ומכאן שביתו של בני אינו יכול להיות קטן מביתו של יורם בשום מקרה. זו הטענה שאינה אפשרית. נכון.

תשובה (4).

---

10. **השאלה:** המשוררים והוגי הדעות של התקופה הקלסית לא עמדו בראש מעייניהם של כותבי הביוגרפיות בני זמנם: הללו הקדישו על פי רוב את תשומת ליבם למצביאים ולשליטי המדינות. לפיכך, כשבאו בני דורות מאוחרים יותר לתקן את המעוות, לא היה לאל ידם לשאוב מידע ממקורות מהימנים ומדויקים.

איזו מן הטענות הבאות עולה מן הפסקה?

פתרון: בפסקה נמסרו שני דברים: כותבי הביוגרפיות בתקופה הקלסית התמקדו במצביאים ובשליטים ולא במשוררים ובהוגים, ובשל כך מי שביקשו בדורות מאוחרים יותר לתקן את המעוות לא מצאו מקורות מהימנים להסתמך עליהם.

<u>תשובה (1)</u>: כותבי הביוגרפיות בתקופה הקלסית בחרו שלא לכתוב על המשוררים והוגי הדעות בני זמנם מכיוון שלא היה בידיהם מידע אמין על אודותיהם

הטענה מהפכת את סדר הדברים. היעדרם של מקורות מהימנים תואר כתוצאה של אי-הכתיבה ולא כסיבה לה, וטעמם של הכותבים הקלסיים כלל לא הוסבר בפסקה. לא נכון.

<u>תשובה (2)</u>: תולדות חייהם של המשוררים והוגי הדעות של התקופה הקלסית זכו לתיאור אמין רק בדורות מאוחרים

לפי הכתוב אירע ההפך: דווקא בני הדורות המאוחרים לא יכלו לשאוב מידע ממקורות מהימנים ומדויקים, ולכן אין לומר שהתיאור שכתבו היה אמין. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: בדורות שאחרי התקופה הקלסית היו שביקשו להעלות על הכתב את תולדות חייהם של המשוררים והוגי הדעות של התקופה הקלסית

זו בדיוק כוונת המילים "כשבאו בני דורות מאוחרים יותר לתקן את המעוות": המעוות שביקשו לתקן הוא היעדרן של ביוגרפיות למשוררים ולהוגים, והתיקון הוא כתיבתן. נכון.

<u>תשובה (4)</u>: הביוגרפיות שנכתבו בתקופה הקלסית, שהוקדשו לרוב למצביאים ולשליטי מדינות, לא היו מהימנות ומדויקות

בפסקה צוין שלא היו מקורות מהימנים על אודות המשוררים וההוגים, ולא נטען דבר על מהימנותן של הביוגרפיות שנכתבו על המצביאים ועל השליטים. לא נכון.

תשובה (3).

---

11. **השאלה:** הגעתם של תפוחי האדמה לאירופה בעת החדשה צמצמה את ההשלכות ההרסניות של המלחמות שהתחוללו ביבשת. החיילים הרעבים שהגיעו לכפרים העדיפו שלא להתאמץ ולחפור בקרקע כדי לשלוף ממנה תפוחי אדמה, אם היו באסמים מאגרי דגן שקל יותר לבזוז כדי להשקיט את הרעב ולהצטייד במזון לדרך. גם במקרים שבהם באזור כלשהו נעשתה צריכת תפוחי האדמה רווחת עד כדי כך שלא נאגר דגן באסמים, החיילים לא שהו באותו אזור די זמן כדי לחפור ולקחת את כל תפוחי האדמה, ולמקומיים נשאר מזון.

לפי הפסקה, כיצד צמצמה הגעתם של תפוחי האדמה לאירופה בעת החדשה את ההשלכות ההרסניות של המלחמות ביבשת?

פתרון: שני המצבים המתוארים בפסקה מובילים לאותה תוצאה. כשהיה דגן באסמים, בזזו אותו החיילים והניחו לתפוחי האדמה שבאדמה, וכשלא היה דגן, לא הספיקו לחפור וליטול את כל היבול. המכנה המשותף לשניהם הוא שתפוחי האדמה קשים לביזה, ולפיכך נותר מזון בידי תושבי הכפרים. נחפש את התשובה המצביעה על תכונה זו.

<u>תשובה (1)</u>: תפוחי האדמה שימשו תחליף תזונתי לדגן, שקשה לגדלו בימי מלחמה

בפסקה לא הוזכר קושי כלשהו בגידול דגן בימי מלחמה, והיתרון שתואר אינו נעוץ בערכם התזונתי של תפוחי האדמה אלא בקושי לבוזזם. לא נכון.

תשובה (2): תושבי הכפרים יכלו להסתפק באכילת תפוחי אדמה, ואת הדגן להעניק לחיילים הרעבים

לפי המתואר החיילים בזזו את הדגן ולא קיבלו אותו מידי התושבים, ובפסקה אין זכר לחלוקת מזון מרצון. לא נכון.

תשובה (3): תפוחי האדמה היו מקור מזון שקשה לבזוז, דבר שמנע מתושבי הכפרים לרעוב

זהו בדיוק המנגנון המשותף לשני המצבים שתוארו: הצורך לחפור בקרקע הרתיע את החיילים כשהיה דגן זמין, ומנע מהם ליטול את כל היבול כששהו באזור זמן קצר. התוצאה בשני המקרים היא שנשאר מזון בידי המקומיים.

תשובה (4): הימצאותם של תפוחי האדמה באדמות הכפרים אפשרה לחיילים הרעבים לשרוד

הפסקה עוסקת בצמצום הפגיעה בתושבי הכפרים ולא בהישרדותם של החיילים, ואף נאמר בה שהחיילים העדיפו שלא לחפור כלל. לא נכון.

תשובה (3).

---

12. השאלה: בימינו מחקרים מדעיים רבים משתמשים בטכנולוגיית מעקב-אחר-העין. במחקרים אלו מכשיר מיוחד עוקב אחר מבטם של הנבדקים ובודק במה מבטם ממוקד ומהו גודל האישון שלהם כשהם מבצעים מטלות הדורשות עיבוד של מידע חושי. משינויים בשני מדדים אלו החוקרים מסיקים מסקנות בנוגע לתהליכי עיבוד מוחיים - הן של גירויים חזותיים והן של גירויים הנקלטים בחושים האחרים.

איזו מהטענות הבאות עולה מהפסקה?

פתרון: בסופה של הפסקה נאמר במפורש ששני מדדי העין, מוקד המבט וגודל האישון, משמשים להסקת מסקנות על עיבוד של גירויים חזותיים וגם על עיבוד של גירויים הנקלטים בחושים האחרים. זהו הציר שממנו יש לגזור את התשובה, ויש לשלול טענות המהפכות את הכתוב, חורגות ממנו או מוסיפות עליו השוואות שלא נערכו.

תשובה (1): תהליכי עיבוד מוחיים של גירוי שאינו חזותי אינם גוררים שינויים במוקד המבט ובגודל האישון

הטענה סותרת את הכתוב. אילו לא היו תהליכים אלו גוררים שינויים בשני המדדים, לא היה אפשר להסיק מהם דבר על עיבודם של גירויים שאינם חזותיים, וזה בדיוק מה שנעשה במחקרים שתוארו. לא נכון.

תשובה (2): המכשיר המשמש לאיסוף הנתונים בטכנולוגיית מעקב-אחר-העין למעשה עוקב לא רק אחר העין אלא גם אחר איברי החישה האחרים

צוין שהמכשיר עוקב אחר המבט ואחר גודל האישון בלבד. ההסקה בנוגע לגירויים שאינם חזותיים נעשית מתוך נתוני העין עצמם, ולא ממדידה של איברי חישה אחרים. לא נכון.

תשובה (3): מעקב אחר שינויים במוקד המבט ובגודל האישון עשוי לספק תובנות בנוגע לעיבוד של גירוי שאינו חזותי

זו בדיוק הטענה החותמת את הפסקה: מן השינויים בשני המדדים מסיקים החוקרים מסקנות גם על עיבודם של גירויים הנקלטים בחושים האחרים. נכון.

תשובה (4): בעת ביצוע מטלות קוגניטיביות, השינויים הגדולים ביותר במוקד המבט ובגודל האישון מתרחשים כשמעבדים גירוי חזותי

בפסקה לא נערכה כל השוואה בין עוצמת השינויים בגירוי חזותי ובין עוצמתם בגירוי שאינו חזותי, אלא נאמר רק ששני הסוגים ניתנים להסקה מאותם מדדים. לא נכון.

תשובה (3).

---

13. השאלה: השימוש בכוח לא נתפס בעיני המנהיג _____ כמפלט אחרון, ואירועי השנה שעברה מדגימים זאת: _____ ניסה להחזיר בתשובה את המורדים _____ , _____ .

פתרון: המשפט בנוי משתי חוליות: קביעה על תפיסת השימוש בכוח בעיני המנהיג, ואחריה דוגמה שאמורה להמחיש אותה. לפיכך על ההשלמה ליצור התאמה מלאה בין הקביעה ובין הדוגמה: אם הכוח משמש מפלט אחרון בלבד, על הדוגמה להראות שהמנהיג פנה אליו רק לאחר שמיצה את שאר האמצעים. נבחן את התשובות לפי סדרן ונעצור בזו המתאימה.

<u>תשובה (1)</u>: אלא / הוא לא / בדרכי שלום / לפני שפתח במאבק אלים נגדם

בהצבת התשובה נקבל: "השימוש בכוח לא נתפס בעיני המנהיג **אלא** כמפלט אחרון... **הוא לא** ניסה להחזיר בתשובה את המורדים **בדרכי שלום**, **לפני שפתח במאבק אלים נגדם**".

הדוגמה מלמדת שהמנהיג פנה לאלימות בלי לנסות תחילה דרכי שלום, וזו סתירה גמורה לקביעה שהכוח שימש לו מפלט אחרון. לא נכון.

<u>תשובה (2)</u>: רק / הוא לא / בכוח הזרוע / אלא פנה אליהם תחילה בדרכי שלום

בהצבת התשובה נקבל: "השימוש בכוח לא נתפס בעיני המנהיג **רק** כמפלט אחרון... **הוא לא** ניסה להחזיר בתשובה את המורדים **בכוח הזרוע**, **אלא פנה אליהם תחילה בדרכי שלום**".

הפתיחה קובעת שהכוח לא היה מפלט אחרון בלבד, ואילו הדוגמה מדגימה בדיוק את ההפך, שהמנהיג העדיף תחילה דרכי שלום. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: אלא / בטרם / בכוח הזרוע / השתמש בכל האמצעים האחרים שעלו בדעתו

בהצבה מתקבל: "השימוש בכוח לא נתפס בעיני המנהיג **אלא** כמפלט אחרון, ואירועי השנה שעברה מדגימים זאת: **בטרם** ניסה להחזיר בתשובה את המורדים **בכוח הזרוע**, **השתמש בכל האמצעים האחרים שעלו בדעתו**".

המילה "בטרם" קובעת סדר זמנים שבו הכוח בא באחרונה, והדוגמה ממחישה במדויק את הקביעה שבפתיחת המשפט. נכון.

תשובה (3).

---

14. השאלה: _____ שידעתי כי "תאונת פגע וברח" היא אירוע _____ במדינה שבה ביקרתי, _____ מכך שהנהג שפגע ברכבי בעת ביקורי שם _____ לסייע לי.

פתרון: מילת הקישור הפותחת קובעת את היחס בין הידיעה המוקדמת ובין התגובה: "מכיוון ש" מחייבת הלימה ביניהן, ו"אף ש" מחייבת ניגוד. נוסף על כך, שכיחותה של תופעת הפגע וברח באותה מדינה צריכה להתיישב עם התנהגות הנהג ועם התגובה אליה. נבחן את התשובות לפי סדרן ונעצור בזו המתאימה.

<u>תשובה (1)</u>: אף / נפוץ / לא הופתעתי / המשיך בנסיעה בלי

בהצבה מתקבל: "**אף** שידעתי כי תאונת פגע וברח היא אירוע **נפוץ** במדינה שבה ביקרתי, **לא הופתעתי** מכך שהנהג... **המשיך בנסיעה בלי** לסייע לי".

הידיעה שהתופעה נפוצה ואי-ההפתעה עולות בקנה אחד, ולכן מילת הניגוד "אף ש" אינה מתאימה כאן, ומתבקשת דווקא מילת סיבה. לא נכון.

<u>תשובה (2)</u>: מכיוון / נדיר / הופתעתי / עצר כדי

בהצבה מתקבל: "**מכיוון** שידעתי כי תאונת פגע וברח היא אירוע **נדיר** במדינה שבה ביקרתי, **הופתעתי** מכך שהנהג... **עצר כדי** לסייע לי".

אם התופעה נדירה, עצירתו של הנהג היא ההתנהגות הצפויה, והידיעה על נדירותה אינה יכולה לשמש סיבה להפתעה ממנה. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: אף / נדיר / הופתעתי / עצר כדי

בהצבה מתקבל: "**אף** שידעתי כי תאונת פגע וברח היא אירוע **נדיר** במדינה שבה ביקרתי, **הופתעתי** מכך שהנהג שפגע ברכבי בעת ביקורי שם **עצר כדי** לסייע לי".

הידיעה המוקדמת הייתה אמורה למנוע את ההפתעה, ואף על פי כן הופתע הדובר, וזהו בדיוק הניגוד ש"אף ש" מסמנת. נכון.

תשובה (3).

---

15. השאלה: אומנם חסידי התורה הקרמיטית _____ במלחמה שאסרו על יריביהם, חסידי התורה הגמזונית, _____ , אך אין פירוש הדבר שהתורה _____ : בשעה ש_____ בכור מחצבתה, הופיעה ועלתה דווקא בארץ אלטוניה הרחוקה, שם פותחה ושוכללה.

פתרון: מבנה המשפט הוא שקובע את ההשלמה. הצירוף "אומנם... אך" מחייב ניגוד בין שני חלקי המשפט, והנקודתיים שאחרי "אך אין פירוש הדבר" מחייבות שהחלק האחרון ינמק את ההסתייגות. כמו כן המילה "דווקא" בצירוף "הופיעה ועלתה דווקא בארץ אלטוניה הרחוקה" מחייבת שבארץ המוצא התרחש ההפך, כלומר דעיכה ולא פריחה.

<u>תשובה (1)</u>: נחלו תבוסה / ובמיוחד הובסו בארץ מוצאם קרמיטיה / הקרמיטית אבדה כליל / דרך כוכבה

בהצבה נאמר שכוכבה של התורה דרך בכור מחצבתה, ומיד לאחר מכן שהיא הופיעה ועלתה דווקא בארץ רחוקה. אין ניגוד בין השניים, והמילה "דווקא" מאבדת את משמעותה. יתר על כן, זריחה בארץ המוצא אינה מתיישבת עם התבוסה שנחלו שם חסידי התורה. לא נכון.

<u>תשובה (2)</u>: ניצחו / והנחילו להם תבוסה אף בארץ מוצאם גמזוניה / הגמזונית עברה מן העולם / דרך כוכבה

שני החלקים הראשונים מתאימים, אך גם בהשלמה זו נאמר שכוכבה של התורה דרך בכור מחצבתה, היא גמזוניה, ובה הובסו חסידיה. קביעה זו סותרת את החלק הראשון ומבטלת את הניגוד שהמילה "דווקא" מחייבת. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: נחלו תבוסה / והובסו אף בארץ מוצאם קרמיטיה / הקרמיטית משלה בכיפה / דעך כוכבה

אם חסידי התורה הקרמיטית נחלו תבוסה, הרי שהקביעה שאין פירוש הדבר שהתורה משלה בכיפה אינה הסתייגות אלא חיזוק, והצירוף "אומנם... אך" נותר בלא הניגוד שהוא מחייב. לא נכון.

<u>תשובה (4)</u>: ניצחו / והנחילו להם תבוסה אף בארץ מוצאם גמזוניה / הגמזונית אבדה כליל / דעך כוכבה

בהצבה מתקבל: "אומנם חסידי התורה הקרמיטית ניצחו במלחמה שאסרו על יריביהם... והנחילו להם תבוסה אף בארץ מוצאם גמזוניה, אך אין פירוש הדבר שהתורה הגמזונית אבדה כליל: בשעה שדעך כוכבה בכור מחצבתה, הופיעה ועלתה דווקא בארץ אלטוניה הרחוקה, שם פותחה ושוכללה". הניצחון עומד בניגוד להישרדות התורה, הדעיכה בארץ המוצא עומדת בניגוד לפריחה בארץ הרחוקה, וכל חלקי המשפט מתיישבים זה עם זה. נכון.

תשובה (4).

---

16. **השאלה:** רבים ממשאבי הטבע בעולם עלולים להתכלות בגלל נטייתנו לנצל אותם ניצול-יתר בלי לדאוג לעתיד. כמה כלכלנים הציעו לפתור בעיה זו באמצעות העברת המשאבים לידיים פרטיות. לטענתם, אילו הימים למשל היו בבעלות פרטית, היה לבעליהם אינטרס להגביל את הדיג בשטחם, מחשש שדיג-יתר בהווה יביא לידי אובדן מקור הפרנסה שלהם בעתיד. ואולם, כלכלנים אחרים טוענים שהצעה זו לא תפתור את הבעיה.

איזה מהנימוקים הבאים הוא המתאים ביותר להיות הבסיס לטענתם של הכלכלנים האחרים?

פתרון: ההצעה נשענת על הנחה אחת: שבעלים פרטי יעדיף את רווחו העתידי על פני רווחו המיידי, ולכן יגביל את הניצול. כדי לבסס את טענתם של הכלכלנים האחרים דרוש אפוא נימוק המערער דווקא על הנחה זו ומראה שגם בבעלות פרטית יימשך ניצול-היתר.

<u>תשובה (1)</u>: בעליהם הפרטיים של משאבי טבע יעדיפו רווח בטווח הקצר על פני הבטחת העתיד

זהו ערעור ישיר על ההנחה שעליה נשענת ההצעה. אם הבעלים יעדיפו את הרווח המיידי, לא יהיה להם אינטרס להגביל את הדיג, והמשאב יתכלה גם כשיהיה בבעלות פרטית. נכון.

<u>תשובה (2)</u>: לבעלים הפרטיים של משאבי טבע חשוב לדאוג לעתידם הכלכלי יותר משחשוב להם לשמור על הסביבה

הנימוק דווקא מחזק את ההצעה. היא אינה נשענת על מניעים סביבתיים אלא על אינטרס כלכלי, ודאגה לעתיד הכלכלי היא בדיוק מה שיוביל את הבעלים להגביל את הדיג. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: אם בעליהם של הימים ימנעו את דיג-היתר בשטחם, יעלה מחיר הדגים וציבור צרכני הדגים ייפגע מכך

הנימוק מצביע על מחיר נלווה של ההצעה, אך מניח שהיא אכן תמנע את דיג-היתר. הבעיה שעל הפרק היא התכלות המשאבים, ופגיעה בציבור הצרכנים אינה מלמדת שבעיה זו לא תיפתר. לא נכון.

<u>תשובה (4)</u>: לגורמים פרטיים לא יהיה אינטרס לקבל לידיהם משאבי טבע מכיוון שאלה יניבו רווחים רק לפרק זמן מוגבל

הנימוק עוסק בנכונותם של גורמים פרטיים לקבל את המשאבים ולא בשאלה אם הבעלות תמנע את התכלותם. יתרה מזו, ההנחה שהרווח מוגבל בזמן סותרת את היגיון ההצעה, שלפיה בעלים ישמר את המשאב כדי שיוסיף להניב לו פרנסה. לא נכון.

תשובה (1).

---

17. **השאלה:** במחקר חולקו נבדקים ילידי ישראל לשתי קבוצות: הנבדקים בקבוצה א שיננו רשימת יישובים ישראליים, והנבדקים בקבוצה ב שיננו רשימת יישובים הונגריים. כשנתבקשו הנבדקים לשחזר את הרשימות מזיכרונם, זכרו נבדקי קבוצה א שמות רבים יותר בממוצע. החוקרת ייחסה זאת בעיקר להיכרותם המוקדמת של חברי קבוצה א עם שמות היישובים, אך העלתה השערה שנייה ולפיה ייתכן שלתוצאות תרמה גם העובדה שהשמות שנדרשו חברי קבוצה ב לזכור היו בהונגרית, ולכן היו קשים להגייה לישראלים. היא ערכה אפוא ניסוי שני, ותוצאתו רמזה שהשפעת הגורם השני שהציעה היא לכל היותר משנית.

איזו מן התוצאות הבאות היא המתאימה ביותר להיות תוצאתו של הניסוי השני?

פתרון: בניסוי הראשון פעלו שני גורמים בכפיפה אחת: ההיכרות המוקדמת עם השמות וקלות ההגייה שלהם. כדי להראות שקושי ההגייה הוא גורם משני בלבד, על הניסוי השני להעמיד את שני הגורמים זה מול זה, כלומר להשוות בין פריטים מוכרים שקשה להגותם ובין פריטים שאינם מוכרים שקל להגותם. אם הזיכרון של המוכרים טוב יותר על אף קושי ההגייה, הרי שההיכרות היא הגורם המכריע.

<u>תשובה (1)</u>: קרייני חדשות ישראלים שנתבקשו להגות מילים בשפות זרות התקשו יותר במשימה כאשר היו אלו מילים שלא נתקלו בהן בעבר

התוצאה עוסקת ביכולת ההגייה ולא בזיכרון, ואינה מודדת כלל כמה פריטים שוחזרו. אין בה אפוא כדי ללמד על

משקלו של קושי ההגייה בשחזור רשימות. לא נכון.

תשובה (2): נבדקים הונגרים זכרו רשימות של יישובים הונגריים טוב משזכרו רשימות של יישובים ישראליים

זהו שחזור של הניסוי הראשון בתמונת ראי, ושני הגורמים מוסיפים לפעול בו יחדיו: עבור ההונגרים השמות ההונגריים מוכרים יותר וגם קלים יותר להגייה. התוצאה אינה מפרידה בין הגורמים. לא נכון.

תשובה (3): נבדקים הונגרים זכרו רשימות של מילים יום-יומיות בשפה ההונגרית טוב משזכרו רשימות של מילים נדירות בשפה זו, גם כשקושי ההגייה של המילים היה דומה, ובמיוחד כשהמילים הנדירות היו קשות יותר להגייה

חלקה הראשון של התוצאה מראה אומנם שההיכרות משפיעה גם כשקושי ההגייה זהה, אך סופה, שלפיו הפער גדול במיוחד כשהמילים הנדירות קשות יותר להגייה, מלמד שלקושי ההגייה השפעה נוספת משלו. תוצאה זו מחזקת את הגורם השני במקום להצביע על שוליותו. לא נכון.

תשובה (4): כימאים ישראלים זכרו רשימות של מילים נדירות בעברית פחות טוב מרשימות של מולקולות ששמותיהן קשים להגייה עבורם, ובלבד שהיו אלה שמות של מולקולות שהם עוסקים בהן בעבודתם

כאן הועמדו שני הגורמים זה מול זה: המילים העבריות הנדירות קלות להגייה אך אינן מוכרות, ואילו שמות המולקולות קשים להגייה אך מוכרים היטב לכימאים. הזיכרון הטוב יותר של המוכרים על אף קושי ההגייה מלמד שההיכרות היא הגורם המכריע, ושקושי ההגייה משני לה. נכון.

תשובה (4).

קטע קריאה (שאלות 18-23)

18. השאלה: על פי הפסקה הראשונה, מהם מרידיאנים?

פתרון: בפסקה הראשונה נמסר שבגופנו קיים צ'י, כוח החיים, "והוא זורם בערוצים המכונים מרידיאנים". המרידיאנים הם אפוא הערוצים עצמם, ולא הצ'י הזורם בהם, לא נקודות מסוימות שעליהם ולא תקלות בזרימה.

תשובה (1): נקודות מפתח של זרימת הצ'י בגופנו

נקודות המפתח הוזכרו בהקשר אחר: אלו המקומות שבהם אמורות מחטי הדיקור לפתוח את המרידיאנים. הן מצויות על המרידיאנים, ואינן המרידיאנים עצמם. לא נכון.

תשובה (2): הערוצים שדרכם הצ'י יוצא מגופנו

אומנם מדובר בערוצים, אך לפי המתואר הצ'י זורם בהם בתוך הגוף, ולא נאמר דבר על יציאתו ממנו. לא נכון.

תשובה (3): הנתיבים שבהם הצ'י זורם בגופנו

זו בדיוק ההגדרה שניתנה בפסקה: הצ'י זורם בערוצים המכונים מרידיאנים, ונתיב וערוץ אחד הם. נכון.

תשובה (4): חסימות בזרימת הצ'י בגופנו

החסימה היא התקלה העלולה להיווצר במרידיאנים ולגרום למחלה, ולפי הכתוב מחטי הדיקור נועדו לפתוח את המרידיאנים דווקא כדי לבטלה. לא נכון.

תשובה (3).

---

19. השאלה: מדוע מוזכרת בקטע המהפכה הקומוניסטית (שורה 11)?

פתרון: המהפכה הוזכרה בסופה של הפסקה השנייה, בתיאור מצבה של האקופונקטורה לאחר שנזנחה במערב ורדמה במזרח: "אפשר שהייתה אובדת בתהום הנשייה אילולא התרחשה בסין בשנת 1949 המהפכה הקומוניסטית, ובזכותה הייתה לאקופונקטורה עדנה". תפקידה בקטע הוא אפוא להסביר את התחייה שזכתה לה השיטה.

תשובה (1): משום שבגללה נחשבה האקופונקטורה מחסום לקדמה הרפואית

מי שראה באקופונקטורה מחסום לקדמה הרפואית היה הקיסר דאוגואנג, ודבר זה אירע לפני המהפכה ולא בעטייה. לא נכון.

תשובה (2): משום שבעקבותיה עלתה קרנה של האקופונקטורה בסין

זהו בדיוק ההקשר שבו הובאה המהפכה: בזכותה באה לאקופונקטורה עדנה, ומאו ביקש להחיות את הרפואה הסינית המסורתית ואת האקופונקטורה בכללה. נכון.

תשובה (3): משום שהשאיפה להחיות את הרפואה הסינית המסורתית הייתה אחד מהגורמים להתרחשותה

התשובה מהפכת את סדר הדברים. השאיפה להחיות את הרפואה הסינית נמנתה עם מניעיו של מאו לאחר המהפכה, ולא הייתה גורם שהביא אותה. לא נכון.

תשובה (4): משום שהיא הביאה לידי זניחתה של האקופונקטורה במערב, כמו גם במזרח

הזניחה במערב והרדימה במזרח קדמו למהפכה, ובקטע נאמר שהמהפכה היא שהצילה את השיטה מן השכחה. לא נכון.

תשובה (2).

---

20. השאלה: על פי הפסקה השלישית, איזו מן העמדות הבאות משקפת את עמדתו של הממסד הרפואי המערבי כלפי האקופונקטורה בעקבות פרסום המסמך של ארגון הבריאות העולמי בשנת 1979?

פתרון: בפסקה השלישית תואר רצף: בשנות השבעים נבדקה יעילות השיטה במחקר אובייקטיבי ויסודי, ובעקבות הניסויים פרסם ארגון הבריאות העולמי בשנת 1979 רשימה של מצבים רפואיים שבהם הטיפול בדיקור עשוי להועיל. מיד לאחר מכן צוין: "אף על פי כן נותר המנגנון שבבסיס השיטה בגדר תעלומה בעיני הממסד הרפואי המערבי". העמדה המבוקשת מורכבת אפוא משני חלקים: הכרה בתועלת אפשרית לצד אי-הבנה של המנגנון.

תשובה (1): אף שאין כל מניעה להשתמש בה, יש לערוך מחקרים וניסויים כדי לבדוק את יעילותה

המחקרים לבדיקת היעילות כבר נערכו, והרשימה שפרסם הארגון היא תוצאתם. התהייה שנותרה אינה נוגעת ליעילות אלא למנגנון. לא נכון.

תשובה (2): אומנם יש מצבים שהיא עשויה להועיל בהם, אך לא ברור כיצד היא עושה זאת

התשובה מצרפת את שני חלקי העמדה שתוארו: הרשימה שפרסם הארגון מנתה מצבים שבהם הדיקור עשוי להועיל, ואף על פי כן נשאר המנגנון בגדר תעלומה. נכון.

תשובה (3): אומנם קיומם של מרידיאנים הוכח במחקרים, אך ספק אם היא יכולה לפתוח אותם

בפסקה נמסר ההפך הגמור: מבחינתו של הממסד הרפואי המערבי אין כל משמעות למושגים כמו צ'י ומרידיאנים, וקיומם ודאי לא הוכח. לא נכון.

תשובה (4): אף שמחקרים יסודיים חשפו את המנגנון שבבסיסה, ספק אם היא שיטת ריפוי יעילה

התשובה מהפכת את שני חלקי העמדה: המנגנון הוא שנותר בלתי מובן, ואילו התועלת האפשרית היא שקיבלה הכרה ברשימת הארגון. לא נכון.

תשובה (2).

---

21. השאלה: איזה הסבר מוצע בפסקה הרביעית ליכולתה של האקופונקטורה להקל כאבים?

פתרון: בפסקה הרביעית נמסר שאף שהמדע המערבי לא מצא הסבר לכוח הריפוי של השיטה, הוצעו כמה הסברים ליכולתה להקל כאבים, ולפי אחד מהם "האקופונקטורה ממריצה את שחרורם במוח של אופיואידים, כימיקלים הפועלים כמשככי כאבים טבעיים". ההסבר עוסק אפוא בהמרצת שחרורם של חומרים המצויים ממילא במוח, ובהקלה על הכאב בלבד.

תשובה (1): בתהליך הדיקור מוחדרים לגוף משככי כאבים המכונים אופיואידים

לפי המתואר האופיואידים אינם מוחדרים אל הגוף מבחוץ אלא משתחררים במוח עצמו, והדיקור רק ממריץ את שחרורם. לא נכון.

תשובה (2): הדיקור מאיץ את שחרורם של אופיואידים במוח

זו בדיוק לשון ההסבר שהובא: השיטה ממריצה את שחרורם במוח של האופיואידים, המשמשים משככי כאבים טבעיים. נכון.

תשובה (3): מחטי הדיקור מביאות לידי שחרור של כימיקלים טבעיים במוח, והם מרפאים את המחלה הגורמת לכאב

ראשיתה של התשובה מדויקת, אך סופה חורג מן הכתוב: האופיואידים תוארו כמשככי כאבים ולא כמרפאים את המחלה, וההסבר כולו הובא כהסבר להקלת כאב בלבד. לא נכון.

תשובה (4): הדיקור מביא לידי זרימה טובה יותר של האופיואידים בגוף

לא הוזכרה זרימה של אופיואידים בגוף אלא שחרורם במוח. הזרימה שתוארה בקטע היא זרימת הצ'י, השייכת למסורת הסינית ולא להסבר המדעי. לא נכון.

תשובה (2).

---

22. השאלה: מה עולה מן הפסקה האחרונה בנוגע לארגון הבריאות העולמי?

פתרון: בפסקה האחרונה נטען שאם יתרונות האקופונקטורה נובעים מאפקט הפלצבו, הרי שהמחקרים שהוכיחו כביכול את יעילותה היו מפוקפקים. מכאן עלתה השאלה כיצד קיבלו מחקרים אלה את הגושפנקה של ארגון הבריאות העולמי, והתשובה המשתמעת היא ש"כוחה המתעצם של סין בעולם גרם לארגון להעלים עין מאיכותם הירודה". כלומר שיקול פוליטי הוא שהביא את הארגון לאשר ממצאים לקויים.

תשובה (1): ייתכן שהוא חושש כי עצם עריכת מחקרים מדעיים הבודקים אם האקופונקטורה אכן יעילה תתפרש בעיני הסינים כזלזול במסורתם העתיקה

החשש שתואר אינו מעצם עריכת המחקרים אלא משלילתה של האקופונקטורה, והמחקרים עצמם אכן נערכו ואף פורסמה בעקבותיהם רשימת מצבים. לא נכון.

תשובה (2): הוא נכנע לבקשת הסינים להעלים עין מתוצאות מחקרים שמצאו כי השפעותיה החיוביות של האקופונקטורה מקורן באפקט הפלצבו

לא הוזכרה כל בקשה מצד הסינים אלא כוחה הגובר של סין, וההעלמה המיוחסת לארגון נוגעת לאיכותם הירודה של המחקרים שתמכו בשיטה, ולא לממצאים שייחסו את השפעתה לאפקט הפלצבו. לא נכון.

תשובה (3): החלטתו לתמוך בשימוש באקופונקטורה תוך התעלמות מממצאי המחקרים שמצאו שהשיטה אינה יעילה נבעה, ככל הנראה, מרצון לרצות את הסינים

בקטע לא הוזכרו כלל מחקרים שמצאו כי השיטה אינה יעילה. הביקורת מכוונת אל איכותם הלקויה של המחקרים שתמכו ביעילותה, ולא אל התעלמות מממצאים נגדיים. לא נכון.

תשובה (4): אילולא היה מושפע משיקולים פוליטיים, סביר שלא היה סומך את ידיו על ממצאי המחקרים שמצאו שהאקופונקטורה היא שיטת טיפול יעילה

זו בדיוק המסקנה העולה מן החשד שהובע: כוחה המתעצם של סין הוא שהביא את הארגון להעלים עין מאיכותם הירודה של המחקרים, ובלעדי שיקול זה לא היה נותן בהם את אמונו. נכון.

תשובה (4).

---

23. השאלה: מה מבנה הקטע?

פתרון: נבחן את הקטע שלב אחר שלב. בפסקה הראשונה הוצגה האקופונקטורה ועקרונותיה, הצ'י, המרידיאנים ומחטי הדיקור. בפסקה השנייה תוארו התהפוכות במעמדה במערב ובמזרח, מן ההתלהבות שבמאה התשע עשרה אל הדעיכה ומשם אל התחייה שבאה בעקבות המהפכה הקומוניסטית, וכולן על רקע נסיבות חברתיות ופוליטיות. בפסקה השלישית תואר יחסו של המדע המערבי אליה: הבדיקה המחקרית, רשימת ארגון הבריאות העולמי, והמנגנון שנותר בגדר תעלומה. בשתי הפסקאות האחרונות הועלו ספקות בהסבר האופיואידים ובממצאים כולם, עד לפקפוק בגושפנקה שהעניק לשיטה הארגון. נשווה כל אחת מן התשובות למהלך זה.

<u>תשובה (1)</u>: הצגת האקופונקטורה ← ההבדלים בין היחס אליה במערב ליחס אליה במזרח ← השפעת המהפכה הקומוניסטית על היחס אליה ← פקפוק בתוקפה המדעי

הפסקה השנייה אינה מציגה הבדלים בין המערב למזרח אלא מהלך מקביל בשניהם, דעיכה כאן וכאן, והמהפכה הקומוניסטית אינה שלב נפרד אלא חלק מאותה פסקה עצמה. נוסף על כך נעדר מן התיאור שלב שלם, יחסו של המדע המערבי לשיטה. לא נכון.

<u>תשובה (2)</u>: הצגת האקופונקטורה ← יישומיה במזרח והקושי של הרפואה המערבית לקבלם ← ניסיונות של המדע במערב להסביר את המנגנון שבבסיסה ← ביקורת על היחס של ארגון הבריאות העולמי אליה

השלב השני אינו תואם, שכן הפסקה השנייה עוסקת בעליית מעמדה ובירידתו בשתי היבשות ולא ביישומיה במזרח. אשר לשלב השלישי, בקטע נאמר במפורש שהמנגנון נותר בגדר תעלומה, ולא תוארו ניסיונות להסבירו אלא הסברים ליכולתה להקל כאבים בלבד. לא נכון.

<u>תשובה (3)</u>: הצגת האקופונקטורה ← מגמות חברתיות שהשפיעו על מעמדה במזרח ובמערב ← היחס של המדע המערבי אליה ← פקפוק בכשרות הגושפנקה שהעניק לה ארגון הבריאות העולמי

ארבעת השלבים תואמים את מהלך הקטע במדויק: ההצגה בפסקה הראשונה, המגמות החברתיות והפוליטיות בפסקה השנייה, יחסו של המדע המערבי בפסקה השלישית, והספקות שהובילו לחשד בדבר אישורו של הארגון בפסקאות האחרונות. נכון.

<u>תשובה (4)</u>: הצגת האקופונקטורה ← המגמות החברתיות שגרמו לשוני ביחס אליה במזרח ובמערב ← הוכחות ליעילות השיטה במונחים של הרפואה המערבית ← הוכחות שהיא אינה יעילה וביקורת על יסודותיה

המגמות שתוארו לא גרמו לשוני בין המזרח למערב אלא פעלו בשניהם כאחד, ובקטע לא הובאו הוכחות, לא ליעילות השיטה ולא לאי-יעילותה, אלא רשימה של מצבים שבהם הדיקור עשוי להועיל, ולעומתה ספקות ופקפוקים. לא נכון.

תשובה (3).